

о. Олег ЗИНИЧ

До початку чемпіонату Європи з футболу 2012 року залишились лічені дні. Організатори інформують про грандіозні успіхи. Водночас, ця інформація є інколи настільки сепарованою й несмачною, що годі її «проковтнути». І справа зовсім не в ставленні до футболу, патріотизмі, до яких апелюють організатори. Йдеться про деяку штучність, розшарування між поданням і сприйняттям цієї події.

Пригадуєте, як «зашкалював» рівень піднесення духу серед суспільства, особливо серед шанувальників футболу, коли стали відомі результати жеребкування? Натомість, що змінилось сьогодні? Хто і з яким настроєм чекає на цю подію? Насамперед, слід врахувати акценти цьогорічної неординарної для України події.

Виклики часу

Попри те, що чемпіонат з футболу є спортивною подією, необхідно визнати його важливе місце щодо майбутнього України. Геополітичні процеси. Сьогодні Україна активно «топчеться» на роздоріжжі: «Куди ж податись, Схід чи Захід?». Ця «активність» влади стає дедалі згубною і може стати фатальною в непростій грі. Очевидно, що кожен із дороговказів «Схід» чи «Захід» означає, що за ними сховані «сюрпризи», необхідність чимось поступитися. Відтягування і шарпання в різні боки тільки шкодить Україні. Подія Євро-2012 критично актуалізує цей виклик для українського суспільства. Великий спорт – це завжди політика. Виклик тут полягає в тому, щоб не програти як народ. Особливо тепер, коли лунають песимістичні репліки, мовляв, Україна – це нація, яка не відбулась, втратила свій шанс. Глобалізація, один із найбільш суперечливих викликів часу – благі наміри з можливими страшними наслідками. Перспектива втратити ідентичність заради комфорту та реальна можливість залишитись вимираючими маргіналами. Непростий вибір: глобальний смітник, сировинна база... Наче гра. Гра в одні ворота. Моральні та духовні цінності. Тенденційність організаторських заходів до Євро-2012 позначена як така, що засвідчує занепад духовних та моральних цінностей. Яскравим прикладом є внесення керівництвом Євро-2012 у Польщі Святого Письма та хреста до переліку заборонених предметів, категорія «матеріали, які містять елементи расизму, ксенофобії, політики, релігії і пропаганди». Толерантність і безпека, але якою ціною? Можна перефразувати: «Нічого особистого тільки бізнес і спорт». Україна постає ще перед одним викликом – загроза нівелювання інституту сім'ї. Знайдеться чимало охочих іноземців приїхати не тільки на чемпіонат, а й переконатися в «знаменитій» рекламі: «Приїжджайте до нас навесні, коли наші жінки роздягаються, яка це краса», чи «зброї» активісток FEMEN. Інформаційна затхлість. Українське суспільство, фактично, «задиhaється» від негативізму новин ЗМІ, бруду політичних ток-шоу, заїжджених сценаріїв та рутини. Чемпіонат Європи з футболу 2012 року – чудова можливість

«змінити пластинку», вдихнути свіжого повітря замість затхлого чаду політичних інтриг. Виклик – не проґавити цей шанс, приправивши подію звичними для сьогодення інгредієнтами: політикою, абсурдними діями з боку влади, шовіністичними акціями, банальною жадібністю. Необхідні зміни. Тобто, за влучним висловом публіциста Євгена Сверстюка, інформація має окультурюватися, фільтруватися через культуру. Загадкове очікування, або у передчутті грози. Вже понад півроку з чисельних білбордів усміхаються чи, навпаки, насторожено зорять представники різних професій: будівельники, лікарі тощо. Усіх об'єднує одна фраза: «Ми чекаємо на Євро!» Попри благий намір творців цієї реклами виникає двозначне запитання: хто ж це «ми»? Невже дільничний педіатр чи маляр-штукатур шаленіють від однієї думки про Євро-2012? А може, нарешті збільшать їхню зарплату, без скорочення годин? Чи хоча б подарують новенькі комбінезони, халати, форму, обладнання з реклами, не вирахувавши із зарплатні? Адже більшість із них навіть і близько не потрапить на довгождане футбольне торжество. Однак, «Ми чекаємо на Євро!». Хто ж і на що чекає? Футбольні вболівальники з нетерпінням очікують цю подію. Їхні почуття можна зрозуміти. Для них – це справжнє свято. Проте все залежить від фінансових можливостей та кмітливості. Адже не так просто потрапити на саму гру. Бізнесмени, – мабуть, найбільш «футбольні» громадяни. Саме вони, особливо ті, що зараз «на коні», тобто з потрібним політичним забарвленням, чекають на довгожданий «золотий дощ», який, за висловом Томаса Карлейля, розмиває всі кордони (для України, мабуть, явні і всі інші теж). Їхня підприємницька фантазія та економічні горизонти вражають. Ось кого треба на білборди! Політика. Шанс наповнити партійні каси. Для когось – вдало засвітитись: чи поплескуючи тренера якоїсь з команд по плечу, чи «рятуючи» гостей зі складної ситуації своєю присутністю (попередньо створивши цю ж ситуацію). Взяти реванш. Облити конкурентів брудом (в усіх можливих значеннях). Словом, «Ми чекаємо на Євро!». Релігія. Непросте завдання прищепити християнські цінності та мінімалізувати агресію серед контингенту (футбольних фанатів), який не так часто переступає поріг храму. Достукатись до серця у той час, коли в голові гармидер футбольних переживань. Водночас, період футбольних баталій прогнозує активну репрезентативну діяльність новітніх сект. Пересічні українці – хтось із нетерпінням очікує, радіючи, що «залатали» дороги. Може, ще щось зміниться на краще? Євро-2012, ми майже в Європі! Інші з острахом чекають європейських цін при українській зарплаті, транспортних корків та іншої напасті. Скласти іспит. Це неминуче. Йдеться не тільки про школярів й студентів, які цього року змушені швидше їх складати. Мова про грядущий іспит перед Україною і кожним українцем зокрема. Адже завдання справді складне: не програти. Не стільки у футболі, а як нація, держава. Комусь це може здатися перебільшенням. Мовляв, чемпіонат Європи з футболу – це тільки спорт. Однак це давно вийшло за рамки спортивних змагань. Тому й необхідно не втратити нагоду ще раз заявити про себе, як висококультурний народ. Усі перелічені вище: футбольні вболівальники можуть бути не як рупори гидливої ненормативної лексики, расистських гасел та агресії, а як толерантні та шляхетні; бізнесмени, замість того, щоб показати обрї жадібності та здирництва, – проявити себе з кращої сторони; політики мали б хоч на час чемпіонату припинити своє улюблене заняття: інформаційний бруд і маніпуляції; представники Церков мали б донести до суспільства Боже Слово, науку толерантності і людяності; пересічні українці – заявити про себе як привітний, культурний народ. Життя опісля, або мовчання оракулів. Що очікує Україну після Євро-2012? Про це неохоче говорять. Надто невизначена ситуація. Влада готує заходи щодо інфляції, політичні

партії готуються до майбутніх виборів, суспільство – до змін. Враження, ніби всі знають, що разом з чемпіонатом прибуде своєрідний троянський кінь, а от що там всередині, достеменно ніхто не знає. Однак варто пам'ятати, що б там не було, Україна має шанс показати світовій громадськості, що ми дійсно висококультурний, гостинний народ. До речі, УГКЦ запланувала ряд заходів на час чемпіонату Європи з футболу 2012 року. Йдеться, насамперед, про духовну опіку для гостей. Так, у Львові, за словами о. Інокентія Волошина, відповідального на цих теренах за підготовку греко-католицьких громад до Євро-2012, у центральних храмах міста відбуватимуться богослужіння різними мовами. Наприклад, у гарнізонному храмі св. верховних апостолів Петра і Павла, що на вул. Театральній, 11, у понеділок і четвер – англійською, вівторок і п'ятницю – португальською, середу і суботу – німецькою мовами. Гості, за бажанням, зможуть приступити до св. Тайни Покаяння, отримати духовну пораду. Окрім цього, вони зможуть отримати вичерпну інформацію про історію храмів на зрозумілій для них мові. Словом, ласкаво просимо в Україну

о. Олег ЗИНИЧ Євро-2012: найважливіше попереду! //СЛОВО № 2 (50) 2012, с.5-7